

ESPOON VANHUSNEUVOSTO - ESBO ÄLDRE RÅD
Vanhusneuvoston kokous 2/2015

Pöytäkirja

Aika: 27.3.2015 klo 13.30-16.30

Paikka: Taavin muistipalvelukeskus, ruokasali
Osoite Nauhakuja 2, 02180 Espoo

Läsnäolijat:

Puheenjohtaja

Olli Männikkö

Jäsenet

Antero Krekola

Heikki Konttinen

Marjaterttu Einiö

Börje Eklund

Lasse Hoffman

Irma Ruuskanen-Sere

Esko Meuronen

Marja-Liisa Lahtinen klo 16.30 asti

Leevi Väisänen

Brita Pawli

Helena Pyhälähti-Räisänen

Varajäsenet

Ulla Lehtiniemi

Riitta Lahikainen klo 13.50 lähtien

Sihteeri

Niina Savikko

Poissa

Matti Passinen

Juhani Kytö

Stig Kankkonen

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.34.

2. Kokouksen osanottajat, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin osallistujat sekä kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Työjärjestyksen hyväksyminen

Hyväksyttiin työjärjestys.

4. Pöytäkirjantarkastajan valinta

Antero Krekola valittiin pöytäkirjantarkastajaksi puheenjohtajan lisäksi.

5. Taavin muistipalvelukeskuksen esittely (klo 13.45-14.15)

Taavin muistipalvelukeskuksen palveluesimies Anne Susiluoto esitteli Taavin muistipalvelukeskuksen toiminta. Vanhusneuvosto osallistui aktiivisesti keskusteluun.

Taavinkoti muutettu laitosasumisesta 1.1.2015 Elä ja asu -konseptin mukaiseksi tehostetun palveluasumisen yksiköksi (Taavin muistipalvelukeskus) vanhuspalvelulain henginen mukaisesti. Talossa on 32 pitkäaikaishoitopaikkaa ja 8 lyhytaikaishoitopaikkaa. Päivätoiminta alkaa 12/2015. 24h puhelintuki muistisairaiden omaishoitoperheille tulossa myös jatkossa. Muistisairaita palvellaan täten kotihoidon tukemisesta saattohoitoon. Asukkaat ohjautuvat taloon asiakasohjausyksikön kautta, jossa moniammatillinen tiimi arvioi asiakkaan tilanteen.

Talon henki on, että asukkaat ovat ”työnantajia”, heitä autetaan täydellä sydämellä. Jokaisella asukkaalla on nyt oma huone, WC ja suihkutilat. Kaikilla on omat vaatteet, myös hoitajille on tulossa omat vaatteet. Oman huoneen saa sisustaa haluamallaan tavalla. Ero laitoshoitoon näkyy myös siinä, että laitoshoidon on täysin kunnan maksamaa ja asumispalvelut on osittain Kelan tukemaa asumista. Asumisen kustannukset määräytyvät tulojen mukaan.

Henkilökuntarakenne on kaikkiaan 40 kpl: palveluesimies (koko talon esimies),

palveluvastaava (työn organisointi), palvelusihteeri (kokousjärjestelyt ym. sihteerin työt), palveluohjaaja (neuvoo ja ohjaa muun muassa vuokra-, apteekkisopimusten teossa, tukien hakemisessa) sairaanhoitajia, lähihoitajia, laitospulaisia, (hoiva-avustajia ehkä tulossa). Fysioterapeutti tulee kotikäynnille tarpeen mukaan, lääkäri on kerran viikossa ja tarpeen mukainen konsultointimahdollisuus. Diagnostiikka tapahtuu geriatrian poliklinikalla.

Hoitotyö on kuntouttavaa, elämän makuista asukkaan vierellä kulkemista. Kuntoutukseen kiinnitetään huomiota kaikissa arkisissa toiminnoissa. Lisäksi Hapella hilpeyttä toimintamalli (jokainen asukas pääsee ulos) on aloitettu. Talon alakerrassa on kuntosali, jonne mennään yhdessä hoitajan kanssa. Kuntosalia kuitenkin käyttävät enemmän lyhytaikaishoidon asukkaat. Motomed-laitteet on kerroksissa ja enemmän pitkäaikaisasukkaiden käytössä. Saattohoitotilanne arvioidaan yksilökohtaisesti miten hoidetaan. Taavin muistipalvelukeskuksessa saa kuolla.

Jos palveluesimiehen pitäisi toivoa jotakin parannusta niin varmistus lääkäripalveluiden pysymisenä hyvänä uuden kilpailutetun palveluntuottajan kanssa (MediVerkko) olisi toiveena. SOTEn tuloa ajatellen toive olisi että asumispalvelut säilyisivät kunnan järjestettävänä.

Anne Susiluoto kertoi, että kriisitilanteissa ensin lisätään kotihoidon palveluja ja päivätoimintaa. Matti Lyytikäinen lisäsi että Espoolla on yhteensä 1348 paikkaa pitkäaikaishoidossa tai asumispalveluissa, joten kriisipaikka löytyy varmasti aina jostakin näistä.

6. **Espoon Uusi Sairaala (klo 14.15-15.00)**

Vanhusten palveluiden johtaja Matti Lyytikäinen ja projektipäällikkö Elina Kylmänen kävivät läpi Espoon Uuden Sairaalan suunnittelun tilannetta (Liite 1). Koko vanhusneuvosto osallistui aktiivisesti keskusteluun.

Espoon uudessa sairaalassa on muun muassa 271 vuodepaikkaa, polikliiniset palvelut, suun terveyden huolto, apuvälineyksikkö, päivystys osasto (hoitoaika siellä noin 3-5 vrk), infektioiden hoito, ortopedinen kuntoutus, neurologinen kuntoutus, haavanhoito, protetiikka ja saattohoito. Sairaalaan tulee 950 sisäparkkipaikkaa ja 50

ulkopaikkaa. Tukipalvelut ovat lähellä (Jorvin erikoissairaanhoido). Psykogeriatrian hoitaa HYKS, mutta sen jatkohoito tulee mietittäväksi. Tällä hetkellä Aurorakoti 5:n osasto antaa psykogeriatrian perustason hoitoa.

Epävirallinen aikataulu: Espoon Uuden Sairaalan rakennus olisi valmis 2016. Opasteiden suunnittelu on alkamassa ja tässä suunnittelussa huomioidaan muun muassa kuvasymbolien käyttö sekä opasteiden paikka ja koko. Todettiin että kalustehankinnassa Espoon kaupungin on noudatettava hankintalakia, vaikka vanhusneuvostosta nousi esille toive kotimaisuuden suosimisesta. Sisustus on kokonaisuus ja väreistä on puhuttu paljon. Paljon värejä ei tulla käyttämään. Taidesuunnittelu on menossa. Rakennusvalvontaan on kiinnitetty huomiota. Rakennuttajan 10v velvollisuus ylläpitää rakennusta ehkä edesauttaa hyvää rakennustapaa. Muun muassa sääsuojat on vaadittu.

Espoon uudessa sairaalassa on vain yhden hengen huoneita. Tähän perusteluna on se, että yhdenhengen huoneissa päästään lyhyempiin hoitoaikoihin ja sairaalainfektioiden määrään, parempaan unen laatuun ja omaisten osallistumiseen. Huoneiden tasa-arvoisuuden takia on tehty tarkoituksella kaikista samanlaisia huoneita. Huoneeseen mahtuu myös sänky omaiselle. Lisäksi sairaalassa on osastojen pienryhmätilat sekä sairaalan yhteiset tilat. Potilashuoneen oven avautumissuuntaa on mietitty pitkään. Oven avautuminen ulospäin katsottiin turvallisuusriskiksi, koska yhteisen tilan seinille kiinnitetään tukikaiteet, jotka ohjaavat heikkokuntoista potilasta kulkemaan seinän vieressä.

Ajatusmallina on, että sairaala on kotihoidon tukipalvelu, ei tähtituote. Kuntoutukseen panostetaan ja sen tulee jatkua sairaalahoidon jälkeen saumattomasti kotona. Potilaan sairaalassaoloaika vaihtelee tarpeen mukaan, yhdestä päivästä useampaan viikkoon.

Organisatorisesti Espoon uusi sairaala tulee pysymään osana vanhusten palveluiden tulosityksikköä. SOTE uudistus saattaa tuoda muutoksia, mutta kehitystyötä ei keskeytetä sen takia, että odotettaisiin ratkaisua. Suunnittelussa on otettu huomioon se, että tilat olisivat mahdollisimman soveltuvia moneen käyttöön. Saattohoitoyksikkö on erityistilaa, joka suunnitellaan erikseen. Espoon Uudessa Sairaalassa saattaa olla

paikkoja myös ulkopaikkakuntalaisille (Kirkkonummi ja Kauniainen). Asiaa selvitetään lautakunnan toimeksiantona.

Henkilöstö suunnittelu on työn alla. Jorvista, Puolarmetsästä ja Muuralan päiväsairaalaista siirtyvät osastot tulevat pääosin henkilökuntineen. Espoon Uusi Sairaala ei lisää uusia hallintorakenteita. Myöskään asiakkaan ei tarvitse huolehtia siitä mikä organisaation osa palvelun tuottaa vaan palvelut suunnitellaan saumattomiksi.

7. Vanhusten palveluiden muut ajankohtaiset asiat (klo 15.00-15.30)

Vanhusten palveluiden johtaja Matti Lyytikäinen kävi läpi vanhusten palveluiden muita ajankohtaisia asioita (Liite 2). Vanhusneuvosto osallistui aktiivisesti keskusteluun.

Matti Lyytikäinen kertoi vanhusten palveluiden onnistumisista muun muassa sen että siirtoviivemaksut ovat vähentyneen vuoden 2012 n. 1,7 miljoonasta eurosta vuoden 2014 0 euroon. Espoon sairaalan hoitajaksot ovat lisääntyneet eli ollaan pystytty hoitamaan enemmän asiakkaita ja kotiuttamaan entistä nopeammin. Sairaalaan ei jäädä odottamaan vanhainkotipaikkaa vaan ollaan pystytty kotiuttamaan kotiin tai lähettävään hoitopaikkaan. Espoossa talous pysynyt hallinnassa, toiminta tehostunut jolla ei ole ollut kuitenkaan negatiivista vaikutusta sairauspoissaoloihin pitkäaikaishoidossa.

Vanhusten palveluiden tavoitteena on siirtää hoidon painopistettä entistä enemmän kotiin: tavoite että 92,5% asuu omassa kodissa vuoden 2015 lopussa. Vanhusten palveluissa keskitetään ikääntyneen väestön ohjaus ja neuvonta sekä palvelutarpeiden selvittäminen uuteen yksikköön (Nopsa), jonka perustamistyössä selvitetään myös vastuutyöntekijän rooli. Muistikoordinaattorit ja omaishoidon työntekijät toimivat tällä hetkellä vastuutyöntekijöinä. Kahdeksan vakanssia on tulossa tämän vuoden aikana tähän tarkoitukseen.

Kutsu Ikääntymispoliittinen ohjelman (IPO) uudistamisen starttiseminaariin valtuustotalon kahvioon 30.4.2015 klo 9-12 (kahvitarjoilu 8.30-9) on lähetetty. Uuden IPO:n ideologia liitteessä.

Matti Lyytikäinen vastasi vanhusneuvolan perustamista ja kaikkia ikääntyviä miehiä koskeviin terveystarkastusten järjestämistä koskeviin kysymyksiin että vanhusneuvola tai kohentamattomia terveystarkastuksia ei olla suunnittelemassa. Tutkimusnäyttöä kohdentamattomista terveystarkastuksista ei ole. Nämä pitäisi kohdentaa riskiryhmiin.

Todettiin että [THL:n Finger-tutkimuksen](#) tulosten mukaan kohtuullisen pienillä interventioilla voidaan vähentää muistisairaiden ilmaantuvuutta. Tiedon tasoa lisäämällä voidaan vaikuttaa toimintakykyyn. Ideana esitettiin lääkärin määräys liikkumiseen reseptin muodossa.

Todettiin että influenssarokotusaktiivisuuden lisääminen vähentää kuolleisuutta.

Keskusteltiin eläkeläisjärjestöjen roolista ennaltaehkäisevässä työssä. Todettiin, että esim. tilojen osalta järjestöjen työtä voitaisiin edistää. IPO:n yhteydessä tulee linjattavaksi esim. tilaratkaisut. Maksuttomien tilojen toivomus on esitetty useamman vuoden ajan, mutta ongelmana on, että tiloja ei hallinnoi enää vanhusten palvelut vaan Tilakeskus.

Todettiin että [Vanhusvahdin](#) vastauksen mukaan Espoossa on riittävästi koulutettu henkilökuntaa. Espoossa on verrattain hyvä tilanne.

8. Pitkäaikaishoidon kannustinjärjestelmän esittely (klo 15.30-16.00)

Asumispalvelupäällikkö Mona Hägglund esitteli pitkäaikaishoidon kannustinjärjestelmää ja vanhusneuvosto osallistui keskusteluun.

Kannustinmallikilpailu on hoivakotikohtainen ja sen tarkoituksena on, että hoitajat pohtivat millä toimenpiteillä saataisiin lisäarvoa asiakkaan arkeen. Asumispalvelujen kilpailuun lähettämien toiminnan kuvausten arviointiin tarvitaan vanhusneuvoston apua ensi keväänä arvioimaan mikä innovaatioista on paras. Todettiin että hyvien käytänteiden levittäminen on tärkeää. Tulisi myös miettiä miten palkitsemisesta voitaisiin parantaa siten, että siitä voisi hyötyä myös taloudellisesti.

9. Edellisen kokouksen asioiden eteneminen (klo 16.00-16.10)

Merkittiin tiedoksi edellisen kokouksen jälkeen selvitettyjä asioita

1. Terveyspuhelin: 10023 terveystietopalvelimen poistumisesta tiedottamisen osalta on keskusteltu viestinnän Outi Huidan kanssa. Hän kertoi, että vuoden vaihteessa oli massiivinen kampanja asiasta tiedottamiseksi. Espoon kaupungilla ei valitettavasti ole mahdollisuutta jakaa postia sellaisiin laatikkoihin, joissa on mainos-/ilmaisjakelukielto. Siksi Espoo-lehtiä on jaossa myös yhteispalvelupisteissä ja muissa kaupungin tiloissa. Tekstin koosta on annettu palautetta. Suuri fontti vie tietysti enemmän tilaa ja lehden painaminen maksaa siten enemmän, joten tasapainoilua sen kanssa joudutaan valitettavasti tekemään. Viestintään on esitetty toive, että ainakin erityisesti ikääntyneitä koskevat asiat olisivat kunnon kokoisella fontilla.

2. Tapiolan palvelukeskuksen opasteet: Tapiolan palvelukeskukseen on annettu palautetta opasteiden riittämättömyydestä. Esimiehiä on pyydetty selvittämään opasteiden nykyinen sijainti ja niiden riittävyys / oikeat paikat sekä hankkimaan opasteita lisää / muuttamaan niiden paikkaa tarpeen mukaan.

3. Kotihoido: Matinkylä-Olarin kotihoidon palaute on välitetty alueen esimiehille sekä kotihoidon päällikölle. Kotihoidon päällikölle ja omaishoidon tuen vastaavalle on esitetty kutsu tulla kertomaan näiden tilanteesta vanhusneuvoston kokoukseen 27.5.2015.

4. Laskutus: Esko Meuronen on välittänyt palautteen koskien Espoon kaupungin laskutusta (osassa ei ole ollenkaan tavanomaista laskun alareunan repäistävästä tilisiirto osaa ja viitenumerot ovat pitkänä pötkönä ja pienin numeroin). Asiaa selvitetty laskutuksesta, josta kerrottiin, että kaikissa Espoon kaupungin laskuprinteissä on tilisiirto-osio ja viitenumero on päätetty max. 5 numeron sarjaan.

Todettiin vielä että esim. Sellon automaatti ei osaa lukea Espoon kaupungin viivakoodia. Sihteeri toimittaa mallin hyvin tehdystä laskusta laskutukseen.

5. Asiakaspalaute: Esko Meurosen vanhusneuvostolle välittämä Laura Lipposen antama palaute koskien isänsä saamia palveluita on välitetty pitkäaikaishoitoon, asiakasohjausyksikköön sekä vammaispalveluihin. Sovittu että asiakkaan omaiseen ollaan yhteydessä tilanteen selvittämiseksi.

6. Järjestötapaaminen: 11.5.2015 klo 12.30-16.00 Järjestötapaamisen paikka on varmistunut. Tapaaminen pidetään Espoon keskuksen Entressen kirjaston Sinisessä huoneessa, Siltakatu 11 (kauppakeskus Entresse).

10. Muut asiat (klo 16.10-16.30)

1. Yhteistyö Elinvoimaa ikääntyville -ohjelman kanssa. Yhteistyötä vanhusneuvoston kanssa on toivottu lisää. Päätettiin, että Elinvoimaa ikääntyville -ohjelman puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja (Kristiina Mustakallio ja Veikko Simpanen) kutsutaan vanhusneuvoston kokouksiin ja lähetetään sama materiaali.
2. Vanhusneuvoston toimintasuunnitelman työstäminen. Sovittiin, että jokainen miettii kotitehtävänä mitä asioita toivoisi vanhusneuvoston käsittelevän kokouksissaan. Ehdotukset laitetaan ennen seuraavaa kokousta sihteerille (niina.savikko(at) espoo.fi). Ehdotukset käydään läpi seuraavassa vanhusneuvoston kokouksessa ja täydennetään toimintasuunnitelmaa niiden pohjalta.
3. Järjestöjen tiedot Länsiväylän liitteeseen. Sihteeri kertoi että järjestöjen tiedot laitetaan Elinvoimaa ikääntyville -ohjelma liitteeseen Länsiväylään. Todettiin että tietoihin tulee yhdistyksen nimi sekä yhteys henkilön puhelinnumero ja sähköpostiosoite. Järjestöjä pyydetään vastaamaan yhteystietojen oikeellisuutta koskevaan sähköpostiin jonka sihteeri laittaa lähipäivinä. Jos tietojen oikeellisuutta ei vahvisteta ei tietoja voida julkaista.
4. Merkittiin tiedoksi että Eetu ja Sitran 26.3.2015 pidetyn Vahvat vanhusneuvostot - loppuseminaarin materiaali löytyy www.eetury.fi kohdasta Seminaari-aineistot.

11. Kokouksen päättäminen

Päätettiin kokous klo 16.44.

Olli Männikkö
puheenjohtaja

Niina Savikko
sihteeri

Antero Krekola
pöytäkirjan tarkastaja